

Emisiune: Sinteza Zilei

Realizator: Mihai Gâdea

Invitat: **Tudorel Toader**, ministrul Justiției

Realizator: Bună seara! Bine v-am regăsit la Sinteza Zilei. E poate cel mai așteptat interviu din România din ultima perioadă pentru că nu a existat o tensiune mai mare ca momentul în care **ministrul Justiției** să își prezinte raportul în urma deciziei **Curții Constituționale** și a modului în care în cele din urmă s-a constatat încălcarea Constituției, abuzuri grave și desigur, decizia ministrului. Mulți au interpretat raportul pe care **ministrul Justiției** l-a făcut ca fiind unul foarte bun, foarte corect. Pe de altă parte, cei care au înțeles în această manieră au fost într-un dezacord total. Cei mai mulți dintre ei cu decizia ministrului de a spune că nu este oportună revocarea sau declanșarea mecanismului revocării șefilor de parchet. A reușit să îi supere și pe ceilalți, pe cei care erau vizați. Niciodată în istoria **DNA**-ului și a parchetelor din România nu a fost prezentat un raport mai tăios, mai devastator, dar în același timp într-o conformitate, cum să îi spun eu, fără echivoc cu decizia **Curții Constituționale**. Prin ceea ce s-a întâmplat, prin anchetarea deciziei de a da o ordonanță, oportunitatea unei ordonanțe de guvern s-a încălcat Constituția grav. În această seară vom încerca să aflăm nu doar care sunt motivele pentru care **ministrul Justiției** a decis că nu este oportună revocarea celor 2. Mi se pare însă foarte important să vedem întreaga pădure, nu doar câțiva copaci. Ce se întâmplă cu justiția, ce se întâmplă cu abuzurile care sunt evidente, ce se întâmplă cu lucrurile pe care le spun asociațiile **magistraților** din România, ce se întâmplă cu protocoalele secrete, ce se întâmplă cu faptul că există parchete în care nu s-a făcut un audit de ani și poate se ating 10 ani de zile. Iar suspiciunile cu privire la felul în care sunt prioritizate anumite dosare, cu privire la modul în care funcționează anumite legături nevăzute sunt mari. În această seară, în exclusivitate primul interviu de după momentul în care **ministrul Justiției**, profesorul universitar doctor **Tudorel Toader** a prezentat raportul și decizia domniei sale, este în studioul nostru. Bună seara!

Tudorel Toader: Bună seara! Eu am acceptat invitația dumneavoastră de a veni astăzi, aici în studio, deși sunt ferm convins de faptul că locul **ministrului Justiției** nu este în platoul de televiziune. Locul **ministrului Justiției** este acolo, la **ministerul Justiției**, în laboratorul în care se fac legi. Dar am venit și voi încerca să răspund întrebărilor dumneavoastră.

Realizator: Pe de altă parte, dumneavoastră, cu pregătirea și cu experiența pe care o aveți, o experiență foarte importantă, am calculat vreo 10 ani și jumătate la **CCR**, profesor universitar, rector, ministru al Justiției, înțelegeți foarte bine această dimensiune a comunicării. Opinia publică ce privește la deciziile ce sunt în poziții cheie, **ministerul Justiției** fiind în mod evident una dintre aceste

poziții cheie, comunicarea este esențială într-o societate democratică, și vă mulțumesc că ați acceptat invitația mea.

Tudorel Toader: Sigur că realizez rolul comunicării, dovadă faptul că și la perioada în care eram rector al Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, țineam conferințe de presă și aici ca ministru al Justiției, voi avea conferințe de presă. Spre exemplu, mâine, poimâine voi avea o astfel de conferință. Deci înțeleg și respect locul și rolul comunicării de a transmite la timp, de a transmite riguros exact mesajele, informațiile, activitățile ministerului.

Realizator: Să începem domnule ministru cu cel mai fierbinte subiect.
Tudorel Toader: Toarte sunt fierbinți.

Realizator: E adevărat. Însă, acesta a fost și este încă foarte fierbinte pentru că vine după o decizie fără precedent. Niciodată în istoria democrației noastre, încă tânără la scara istoriei, nu a existat o decizie a **CCR** care să constate din partea unui parchet abuzuri grave, încălcări ale Constituției, așa cum s-a întâmplat în această speță. Până acum nu s-a mai întâmplat așa ceva. Raportul dumneavoastră, de asemenea, este unic și face ca acest subiect să fie unul foarte serios și foarte fierbinte. Pentru că dacă în raport cu legea fundamentală, dacă în raport cu ceea ce înseamnă biblia unei națiuni, Constituția, avem încălcări de felul acesta, ce se întâmplă atunci când poate este vorba de oameni necunoscuți, de oameni care nu au putere, și care nu au forța unui stat și a unui guvern de a se apăra în fața unei curți. Motiv pentru care vă întreb în această seară, înainte de a vorbi despre decizia dumneavoastră, sunteți profesor. Dacă ați da o notă deciziei **CCR**, care ar fi din punct de vedere al legalității și al constituționalității această decizie?

Tudorel Toader: Vreți de la început să mă puneți într-o relație sensibilă în raport cu **judcătorii** de la Curte cu bună parte dintre foștii mei colegi, ceea ce nu am să fac. Vă spun însă altceva. Prima zi de mandat ca ministru al Justiției, am avut onoarea ca primul ministru să mă solicite să reprezint Guvernul în fața **Curții Constituționale** pledând pentru existența unui conflict juridic de natură constituțională, pledând pentru faptul că respectivul conflict a fost provocat de ancheta declanșată, realizată de către **procurori**, cu privire la circumstanțele, împrejurarea, legalitatea, oportunitatea, constituționalitatea adoptării actului normativ ordonanța 13 și în al treilea rând, a faptului că pe viitor, **procurorii** nu au competența constituțională să ancheteze respectivele circumstanțe, împrejurări.

Realizator: Și acestea a fost circumstanțe noi. Niciodată un ministru al Justiției, până la dumneavoastră nu a pledat în fața Curții Constituționale.

Tudorel Toader: Eu vorbesc despre mine și cu siguranță mă voi duce dacă va fi cazul, deci doresc să nu fie cazul, să nu existe astfel de conflicte. Mă voi duce pentru ca fac parte dintr-un guvern. Și atunci răspunzând întrebării dumneavoastră. Eu am pledat în fața Curții susținând cele 3 elemente: existența conflictului, cauza lui și remediul de urmat, adică pe viitor, **procurorii** nu pot ancheta respectivele circumstanțe. Dacă decizia Curții a fost în sensul susținerilor mele, evident că eu ca jurist, ca fost judecător, apreciez soluția dată, apreciez consistența considerentelor, argumentelor care au fost la baza deciziei, fără să dau notă.

Realizator: Perfect! Dacă aceasta este evaluarea dumneavoastră și este una profundă. Dumneavoastră nu sunteți un politician are să alerge după voturi. Dumneavoastră sunteți un om care și-a dedicat viața și cariera în slujba dreptului și a legii. Atunci lucrurile sunt cu atât mai complicate, pentru că un politician face de multe ori compromisuri pentru că așa este politica. Pentru un profesionist e mai complicat să faci tot felul de compromisuri pentru că are uneori convingerea că aceste compromisuri ar putea să compromită. Deci, dacă cineva a încălcat Constituția, dacă cineva a ieșit din matca acestor puteri în stat care sunt foarte bine stabilite de **Constituție**, care este pedeapsa? Toată lumea înțelege că o infracțiune sau eu știu, lucruri chiar mai simple, o contravenție, are o pedeapsă. Noi am înțeles, de exemplu, că dacă președintele unei țări încalcă Constituția, el ajunge la suspendare. În situația în care un parchet încalcă Constituția, care este pedeapsa, pentru că dumneavoastră ați spus că nu este oportună revocarea.

Tudorel Toader: Eu am înțeles întrebarea. În primul rând așa face, dacă sunteți de acord două precizări. Ați pu la un loc infracțiuni cu contravenții și mai departe. Dar pedepsele se aplică doar pentru infracțiuni și pentru contravenții. Pedeapsa e o instituție de drept penal. E consecința unei infracțiuni. Aș face a doua subliniere și vă rog să fiți de acord, din păcate și aproape că vă răspund întrebării. Din păcate, nu este prima dată când o putere intră în zona de competență constituțională legală a altei puteri.

Realizator: Dar a fost vreodată atât de grav?

Tudorel Toader: Nu știu. Poate că a fost și mai grav. Și pot să vă dau foarte multe exemple, pentru că nu aș putea să mă declar încântat dar perioada în care am fost judecător la **CCR** a fost perioada în care s-au dedus în fața Curții cele mai multe astfel de conflicte, între care unele admise sigur majoritatea respinse.

Realizator: Dacă în trecut au existat astfel de momente, dacă au existat astfel de încălcări ale Constituției, lucru care este absolut detestabil, într-un stat de drept, Constituția este sfântă, se

respectă, dacă aceste lucruri au existat, asta ar putea să fie o scuză pentru că acum nu se ia o măsură dură și corectă.

Tudorel Toader: Nu se poate interpreta astfel din ce am spus eu. Spuneam doar că au existat, din păcate, multe astfel de conflicte, poate unele mai grave, poate altele mai puțin grave, și Curtea din care făceam și eu parte, a dat aceleași 3 direcții: a constatat conflictul, a constatat cauza, a dat remediul, ce e de făcut pe viitor, ca să nu mai existe blocaje, puterile să nu mai intre una în zona de competență a celorlalte. E exemplu, în 2008, l-am mai dat și în raport, în 2008 **procurorii** de la **DNA** anchetau miniștri. Constituția spune că avizul îl dă numai Camera Deputaților, Senatul sau Președintele. Unii miniștrii erau în funcție, alții foști miniștrii cu fapte din epoca ministeriatului. Și atunci, **procurorii** se duceau cu solicitarea de avizare a **urmăririi penale**, fie la președinte, la Camera Deputaților, la Senat, eu i am și consemnat în decizie am întrebat atunci: care e criteriul după care ai un dosar și soliciți avizul de la, de la, sau de la președinte? Răspunsul a fost dezarmant de sincer și corect. După cum apreciem noi că obținem mai repede respectivul aviz. Curtea a dat o decizie atunci și a zis că dă avizul Camera Deputaților pentru ministrul care e și deputat, Senatul pentru ministrul care e și senator și președintele pentru miniștrii care nu au una din cele 2 calități, foști deputați sau foști senatori, foști eventual miniștrii. Iar cu încălcare, o încălcare în care a fost violată Constituția. Dar ce pot să vă spun acum? Că dintre toate conflictele constatate de Curte, niciodată, dar absolut niciodată nu s-a pus problema, absolut niciodată nu s-a recurs la sancțiuni, indiferent de natura lor, contravenție, penală, altele decât remediile constituționale pronunțate de Curte prin arătarea căii de urmat pe viitor.

Realizator: Domnul ministru, dar e corect așa?

Tudorel Toader: Da. Dacă vreți un răspuns simplu, da. Pentru că și îl dezvolt ca să nu fiu supus unor interpretări diferite, pentru că la rândul ei Constituția, a suferit în cei 25 de ani de existență numeroase interpretări, dezlegări, clarificări. Nu uitați Curtea Constituțională prezintă decizii interpretative prin care dintr-o normă, a unei legi spune că parte un sens de interpretare, e conformă cu constituția, celălalt nu este conform.

Realizator: Atunci putem să plecăm de la următoarea premisă...

Tudorel Toader: Dar nu am terminat fraza.

Realizator: O să vă rog să o terminați imediat. Pentru că e un dialog și când nu înțeleg, vă întrerup. Eu nu înțeleg următorul lucru: Constituția este sfântă. Ea nu poate fi încălcată, nu poate fi violată,

nici violată, nici măcar de legiuitor. Dacă Constituția nu poate, iar în condițiile în care cineva încalcă Constituția, nu există nici un fel de răspundere, înseamnă că oricine din stat înțelege următorul lucru: dacă o fapta, nu iese bine, s-ar putea să iese puțin șifonat. Dar nu o să pățesc nimic. Pot să...

Tudorel Toader: Am înțeles, dar nu e corectă interpretarea.

Realizator: Dar poate să fie această interpretare?

Tudorel Toader: Teoretic da, dar practic nu. Pentru că atunci când e vorba de președinte, ați spus că dacă încalcă, poate fi suspendat, e numai o încălcare gravă, dar președintele este o instituție unipersonală, pe când autoritățile sunt instituții ale statului. Conflictul juridic de natură Constituțională niciodată nu se nasc între persoane fizice. Niciodată. Conflictul se nasc numai între, sau se pot genera, promova, numai între autorități. Acum, dacă, de asta v-am rugat să nu fie interpretat răspunsul meu în grabă. Dacă în actele, faptele, procedurile, circumstanțele, în care se naște un conflict, apar fapte de natură penală cu caracter individual, atunci acea faptă subsecventă penală poate să atragă răspunderea chiar și penală, contravențională de altă natură. Dar conflictul în sine, instituție, reglementată, consacrată în 2003 la revizuirea Constituției, poate să apară numai între autorități. **CCR** are competența soluționării conflictului, nimeni altcineva, iar **CCR** nu aplică sancțiuni. Ea nu judecă fapte, oameni, persoane, ca să stabilească formele răspunderii. Ea judecă în abstract. Ea nu judecă oameni, repet și știm foarte bine, ea judecă în abstract și sunte: conduita acelei autorități a fost de natură să intre în competența celelalte? Da sau nu. Dacă da a generat a fost de așa amploare încât să genereze un conflict juridic, dar nu unul simplu, ci unul de rang constituțional? Da sau nu. Dacă e nu, e foarte bine. Dacă e da, ce e de făcut pe viitor ca autoritatea cea sau alte autorități să evite blocajul constituțional, intrarea în conflict.

Realizator: Eu am spus la televizor de multe ori și nu mă feresc să o spun și în această seară în prezența dumneavoastră. Personal, vă respect foarte mult. Primul motiv care mie îmi dă încredere și respect în ceea ce vă privește, este activitatea dumneavoastră de la Curte. Ca judecător al **CCR** nimeni nu știe niciodată să fi existat măcar discutabil. Pe de altă parte în momentul în care Curtea a făcut probabil cel mai stânjenitor lucru din istoria sa, erata de la 6 dimineața, dumneavoastră ați fost unul dintre cei care ați simțit nevoia să... Era un moment de o gravitate extremă, cu o tensiune foarte mare, și cu pericole foarte mari pentru cei care încercau să spună altceva decât ziceau cei de atunci. Iar dumneavoastră, nici măcar prin tăcere nu ați vrut să fiți complice și îmi aduc aminte, o întâlnire prin telefon, în care dumneavoastră ați simțit nevoia să ziceți: nu am știut, am aflat din presă, nu am nici un fel de legătură, nu există o legalitate făcându-se în felul acesta, impecabil poziția dumneavoastră.

Tudorel Toader: A fost o poziție corectă. O poziție de cetățean normal care eram în Vrancea, care nu eram nici în București, trecusem prin Iași și m-am dus în Vrancea și era inadmisibil ca să mi se pună mie în sarcină o astfel de faptă extrem de gravă. Eu am convingerea că dacă s-arfi dorit, mijloacele tehnice ar fi permis stabilirea cu rigoare a momentului a locului redactării eratei și a participanților la elaborarea acesteia. Dar nu e problema mea asta.

Realizator: Facem o paranteză. Eu vreau să dau doar un exemplu. Pentru că o să înțelegeți de ce. O să ne întoarcem la discuția de fond. Vreau să vă întreb ceva. Tot la această emisiune a intrat prin telefon un judecător, membru al **CSM** care a venit cu o informație absolut devastatoare.

Tudorel Toader: Atunci, în 2012?

Realizator: Nu. Mult mai târziu, pentru că în 2012 vorbeau puțini. A venit, cred, în 2015 dacă nu mă înșel, domnul Toni Neacșu, și a povestit următorul lucru, **magistratul** care era la acel timp în **CSM**, că erata a fost elaborată la **CSM** de către doamna Ghica cred, era președintele **CSM**, cred că și cu doamna Hăineală și că ea a ajuns după aia la **CCR** și așa mai departe. Aveți vreo informație, cu privire la modul în care acea erată a fost redactată și apoi cum a ajuns la **CR** și cum a ajuns ea să apară în Monitorul Oficial?

Tudorel Toader: Euy am venit la dumneavoastră în emisiune, era inevitabil întrebarea și după genericul cu care ați promovat emisiunea, că mă veți întreba despre raport. Dar speranța mea era și sper încă, să pot să vorbesc, să fac un soi de radiografie a justiției. Unde suntem și unde trebuie să ajungem.

Realizator: Avem timp. E foarte important în chestiuni de genul acesta să nu ne grăbim.

Tudorel Toader: Știu. M-ați dus în 2012, înapoi. Foarte scurt repet ceea ce am spus de fiecare dată. Eu am vorbit și vorbesc despre mine. Am spus și am repetat: nu eram în București, fapt dovedibil, pe cale de consecință u puteam să fiu eu implicat. Ce e în altă parte, nu e problema mea.

Realizator: Dar nici nu ați știut. Nu ați aflat ulterior cum s-a elaborat totul.

Tudorel Toader: Versiuni au circulat, dar nu e locul și nu e misiunea mea să dezleg ce a fost.

Realizator: Considerați că a fost legal ce s-a întâmplat acolo?

Tudorel Toader: Am declarat la vremea respectivă. Cum să fie ilegal dacă e o decizie la care am participat și după care a venit ulterior o erată la care eu, judecător semnatar al deciziei să știu. Așa am spus și atunci.

Realizator: Veveți de ce am făcut această paranteză?

Tudorel Toader: Nu știu.

Realizator: Pentru că am un interes de cetățean legitim în raport cu cineva de talia dumneavoastră. Dacă cineva își permite nu doar Constituția ci și legea, dacă cineva iată, în speța noastră cineva încalcă constituția, eu s-ar putea să mă întâlnesc zilele următoare cu o fetiță pe care am cunoscut-o de curând și care mi-a intrat în suflet pentru un farmec personal și mai ales prin suferința pe care o are. Fetița respectivă a venit și ne-a apelat, are cred 12 ani, și e în următoarea situație: mama ei a furat niște salam și niște pâine pentru că sunt foarte săraci. A fost condamnată la închisoare. Mama e în închisoare, copilul cu tatăl care are o tumoare uriașă sunt pe drumuri, drama este uriașă. Eu credeți că pot să îi spun acestei fetițe și tuturor celor care sunt în situații asemănătoare, că dacă un nimeni ia op bucată de salam intră în pușcărie și cineva are încalcă legea fundamentală, cineva care încalcă legi cum suntem în situația cu erata, oamenii ăștia nu pățesc pentru că au protecție, acesta este statul de drept în care suntem astăzi?

Tudorel Toader: Mă puneți în situația de a repeta. Eu nu fac anchetă penală. Nici acum în calitate de ministru și nici în calitate de judecător. Sigur, revin la distincția, delimitarea de la o faptă personală comisă de o persoană fizică sau juridică și o încălcare comisă de către o autoritate, cum este cea la care făceam referire. Da. Dar dacă putem face următoarea completare Sigur, când eu am declarat la dumneavoastră în studio am declarat că voi face o evaluare, multă lume a exprimat opinii și diferite. Eu m-am obișnuit ca unele opinii să fie dintr-o necunoaștere a legii, altele să fie dintr-o poziționare, să nu zic dintr-un interes și puține să fie riguros exact. Eu vă asigur că nu vorbeam dacă nu știam. Dacă nu îmi știam competența, un articol generic, 132 din **Constituție** care spune că **procurorii** își desfășoară activitatea sun cea a **ministrului Justiției**. După care, activitatea procurorilor poate fi evaluată în acești parametri de către **ministrul justiției** sau poate fi evaluată de către un corp de **procurori** la inițiativa **ministrului Justiției**. Eu am făcut acea evaluare, din prima perspectivă, a mea. Și dacă am dat banda înapoi la dumneavoastră, spuneam că va lua modul de raportare a instituției. **DNA-ului, ministerului Public**, la exigențele profesionale. Puțini atunci au reținut această substanță a afirmației mele. Că noi voi verifica că eu nu pot să verific într-un dosar dacă o soluție e bună sau nu, nu pot să verific dacă cineva a comis o faptă contravențională penală sau... că nu sunt organ de anchetă penală, nu sunt **procuror**. Dar în mecanismul acesta de reglaj a

puterilor statului, poziționarea dintre ele, limitele de competență, în baza lui 132 am verificat modul în care **DNA-ul**, ulterior **ministerul Public**, după declinarea de competențe, s-au raportat la valorile constituționale, adică au respectat competențele constituționale pe care le aveau. Asta e limita în care eu am vorbit atunci. Acuma, nu știu dacă ați vrut să mă provocați sau nu. Nu știu dacă nu mi-ați creat ocazia să pun următorul lucru: prilejul. Că eu am făcut acea evaluare pe care 132 din **Constituție** mi-o permitea. Și am considerat necesar să o fac pentru că știu simțeam că e un derapaj, aveam decizia în mână, o predasem la **CCR**. Dar, nu am uitat și nu uit faptul că legea specială, legea 303 permite evaluarea procurorilor pe fond, de data aceasta. Și voi dispune un audit extern care să verifice, ar nu **DNA-ul** și **ministerul Public** și **DIICOT**. Pentru că **procurorii** din România, cei 2650 de **procurori**, funcționează, se desfășoară, își îndeplinesc competențele, în structurile de bază în parchete de pe lângă **judecătorii**, **tribunal**, **curte**, ce mai este, la **DIICOT** sau la **DNA**. Și atunci ai fi nedrept dacă te duci la fond să te oprești la unii și să îi ocolești pe alții. Și atunci vă declar dumneavoastră, acum aici, că într-un timp pe care nu l-am stabilit, după o procedură legală, voi dispune în calitate de ministru un audit extern a celor 3 de la **ministerul Public: DNA, DIICOT, Înalta Curte**.

Realizator: Ce ar trebui să urmărească acest audit?

Tudorel Toader: Multe. Le voi stabili eu. Ai număr de dosare **CEDO** și noi vorbim mereu de termen rezonabil în soluționarea unei cauze. Să vezi de la sesizare până la soluționare, rechizitoriu, clasare, ce o fi, cât timp a trecut. Nu cumva unele să fie luate peste rând și altele să stea în așteptare spre o dulce prescripție. Poți vedea de exemplu, număr de inculpați, poți vedea număr de arestați poți vedea număr de cetățeni de-ai noștri care au stat în pușcărie pe nedrept și ulterior achitați. Poți vedea, e un parametru. Poți vedea, de exemplu, condamnările la **CEDO** ca urmare a acestora. Poți vedea sumele de bani cu care **CEDO** ne-a obligat și pe care noi, din banii statului le dăm cu titlul de despăgubire. Deși oricât ar fi despăgubirea, **CEDO** nu dă despăgubiri mari. Și despăgubiri mai mult la limita acoperirii unui prejudiciu moral, și numai atât, pentru că orice sumă de bani nu e de natură să acopere o perioadă de detenție nelegală, netemeinică, nejustificată.

Realizator: Cu toate astea, deciziile **CEDO** când le urmărim în ansamblu vedem că suntem pe locul 3, ceea ce arată nu doar că e o chestiune de natură financiară. Vedem că suntem în compania unui stat care are probleme mari cu respectarea drepturilor omului, mă refer la Rusia care e primul loc, la Turcia care e pe locul 2 și la România pe locul 3.

Tudorel Toader: Sunt și mai mulți. Așa că dacă facem proporție la număr de locuitori, s-ar putea cu

toate ghilimelele să ținem primul loc. Nu compari România cu Turcia pentru că acolo baza de nemulțumiți e... sau cu Rusia. Nu acesta e criteriul.

Realizator: Foarte frumos observați. Pe de altă parte, cred că ceea ce spuneți dumneavoastră este într-atât de important și cred pentru oricine de orice parte a baricadei ar fi, oricare i-ar fi propria evaluare. În condițiile în care ar fi un audit care să urmărească toate aceste elemente, sunt lucruri interpretabile și sunt lucruri foarte clare care ne pot indica niște chestiuni concrete. Vă dau un exemplu. Am citit un articol. Nu știu dacă asta este proporția. Dar este un articol din presa internațională, și nu orice presă internațională, cu un specialist de anti-**corupție** care publică acest articol și care vorbește despre faptul că doar 10% dintre cei care sunt suspecti, inculpați și așa mai departe, de către **DNA** ajung în cele din urmă să fie trimiși în judecată. Ceea ce ridică un semn foarte mare de întrebare cu privire la ce este acolo. E doar un parametru. Ceea ce vreau să, pentru că probabil aceasta este una dintre cele mai importante știri ale seriei, ați decis ca evaluarea pachetelor să nu fie una superficială și doar pe chestiunea pe care o avem în discuți cu ordonanța ci să fie una pe fond, pe activitate și acest audit, înțeleg că vreți să înceapă cât de repede?

Tudorel Toader: Stați. Deci ce am făcut eu, evaluarea care îi revine în competență **ministrului Justiției** în baza lui 132 nu a fost una superficială. Dar a fost una de raportare a **ministerului public** la limitele, competențele constituționale. Acum, dacă avem 2 proceduri puse la dispoziție de **Constituție** și de lege, corect este că o evaluare corectă presupune ambele proceduri. Aceea de raportare la **Constituție**, aceea de evaluare a conținutului, managementului, calității și toate elementele cealalte asupra cărora v-aș ruga să fiți de acord să nu insistăm pentru că doar am devoalat această procedură prevăzută de lege. Însă ideea este alta. /cle Spuneți din **CEDO**, spuneam și eu, de sume din condamnări. Știți, eu am venit la **Ministerul Justiției**, până la urmă am acceptat propunerea de a prelua, pentru că eu stăteam bine merci rector la prima universitate din România, Alexandru Ioan Cuza din Iași. Dar am venit aici, sigur, cu experiențele pe care le am, și despre care ați vorbit, dar am preluat **ministerul Justiției** și luând în considerare libertatea, independența de a face ceea ce trebuie să fac ca ministru al Justiției și vă asigur că nu am avut în partea nimănui dar absolut din partea nimănui, nici un fel de ingerință, de sugestie.

Realizator: Asta referitor la faptul că s-au făcut foarte multe speculații că cineva ar fi venit să intervină, ca să nu luați decizia de revocare?

Tudorel Toader: Mie îmi pare rău că nu am adus la dumneavoastră corespondența pe care am purtat-o cu Ambasadorul SUA din care rezultă că întâlnirea noastră era cu mult timp înainte planificată de 2 ori am amânat-o pentru că agenda mea, agenda dânsului nu a permis. Nu e prima dată când îl văd pe

ambasador. Și vă asigur că nu a avut nicio inflexiune, nicio referire au fost discuții numai de principiu, de colaborare instituțională, între **sistemul judiciar** din România și cel din SUA. Nu cred că s-ar fi permis în raport cu mine la prima întâlnire să... Și cred că aș fi avut o reacție pe măsură, dacă aș fi avut o sugestie de genul acesta. Și atunci concluzia mea care este. Deplina independență și mă bucur pe deplin de această libertate. Eu îmi numesc secretarii de stat, iau măsurile, stabilesc ordinea, vă enumăr și astăzi o dată e timp din cele făcute și cele ce urmează. Dar dacă e și m-ați fi întrebat o singură frază să spun la dumneavoastră în emisiune și după aia să plec, aș fi spus, așa: din experiența mea de judecător sau de ministru că din păcate, și aș vrea să mă contrazică cineva, dar eu am argumente și pot să vă enumăr acum rapid și pot să vă orbesc până mâine dimineață, din păcate, **sistemul judiciar** de la noi, să mă exprim foarte plastic, scârțâie din toate încheieturile. Cauza nu e una singură. Cauze sunt multiple în zone diferite.

Realizator: Puteți să enumerați câteva?

Tudorel Toader: Câte vreți. Avem probleme la nivelul legislației, avem probleme la nivel instituțional, a funcționării, avem probleme la nivel interpretării și aplicării legii. Revin dacă vreți. Ai de exemplu, aducă legislația noastră e mult prea stufoasă, e mult prea bogată. E o inflație legislativă. Asta e sigur. Ea și-a pierdut din coerența care se presupune că a avut-o, deși nu prea cred. De ce anume? Pentru că ai o lege. Legea aia a avut la momentul adoptării ei o anumită filozofie, o anumită motivare, un studiu de impact. Pe parcursul aplicării ei de 5, 10, 15 ani de zile, au venit diferite modificări care nu se leagă între ele. Aproape uităm de unde am plecat. Legea de azi nu mai seamănă cu filosofia legiuitorului de când a adoptat-o și s-a publicat. Legea educației are vreo 41 de modificări. Nu le mai înțelege decât cu mare dificultate multă lume. Chiar și juriștilor, de multe ori le e dificil să înțeleagă. și atunci sunt multe modificări care vin pe parcurs. Are un deputat, are cineva o inițiativă legislativă de modificare punctuală a unei legi,. Poate că secvența aceea, modificarea aceea în sine, e corectă, dar nu mai intră în arhitectura de ansamblu a legislației și îi schimbă sensul.

Realizator: Aceasta este o cauză. Mai puteți să îmi dați 2 importante?

Tudorel Toader: Câte vreți.

Realizator: Care credeți că este a doua cauză pentru care credeți că sistemul de justiție scârțâie din toate încheieturile?

Tudorel Toader: Avem în primul rând o încărcătură prea mare uneori de dosare de **magistrați**, **judecători**, **procurori**, în unele instanțe, în unele pachete. Adică nu e proporția aceea între volumul

de muncă necesar, să rezolve cauzele și numărul de dosare. Noi avem în România vreo 34 de **instanțe** și parchete, unități de-a **ministerului Public** cu un singur judecător, un singur **procuror**. Spuneți-mi dumneavoastră, ai o judecătorie, sau un judecător cu un **procuror**, are arondate 5, 6, 7 localități, în localitățile alea sunt și ei oameni și au și ei nemulțumirile lor reale, nereale, civile sau penale și au un singur judecător. Judecătorul acela le știe el pe toate, și din penal și din civil și din muncă și din nu știu ce? Să spunem că le știe. Judecătorul acela are el timp să le rezolve la timp să îndeplinească cerința **CEDO** cu termenul responsabil? În jurul lui gravitează o serie de greșier, șofer, arhivar, secretar, nu știu ce. Adică se cheltuie o sumă de bani și de întreținerea sediului acela. Se cheltuie o sumă de bani semnificativă, calitatea actului de justiție lasă de dorit semnificativ pentru că nu poți, omenește nu poți să faci față. Asta e doua.

Realizator: O să îi permit să vă întreb pe ce loc o fi, poate fi pe locul 3, poate fi pe locul 10.

Tudorel Toader: Toate sunt importante.

Realizator: Faptul că descoperim că împotriva constituției, că împotriva legilor în vigoare, au existat protocoale secrete, între servicii secrete și procuratură, cât de tare scârțâie justiția din acest motiv?

Tudorel Toader: Stați să spun a treia.

Realizator: Deci nu e pe locul 3 asta?

Tudorel Toader: Nu. Asta e din altă categorie. Avem o legislație despre care am vorbit, avem **instanțe**, unități ale **ministerului Public** despre care am vorbit și avem, din păcate, o practică judiciară neunitară. Pentru că legea, așa cum e ea, de foarte multe ori, nu are cerințele acelea pe care le spune și Constituția noastră și Convenția Europeană și jurisprudența **CEDO**, de a fi previzibile, predictibile, clare de a le înțelege tot românul, chiar i acela care nu e jurist, ca să le respecte și ca să poți să îl tragi la răspundere. Că dacă îi reproșezi faptul că nu s-a conformat unei legi care e neclară, ce să înțeleagă omul. Că nici el nu a înțeles ce să facă dacă legea e neclară. și ai o practică judiciară neunitară și este profund nedrept și așa vrea să fiți de acord, ca 2 cetățeni ai statului român aflați în aceeași ipoteză, în aceeași situație juridică să primească soluții diferite: unul să aibă dreptate la Constanța, și altul să nu aibă dreptate nu știu unde. Pentru că constituția spune: egalitatea în fața legii. Păi dacă ai același conflict, același raport juridic i primești soluții diferite, ce sentiment mai ai tu de frustrare, de nemulțumire când știi că într-o situație absolut identică acela a avut dreptate. Și tu spui: de ce nu am, avut, că legea e aceeași, judecătorul e același, iar eu sunt egal în fața legii. Și atunci închizând la întrebarea dumneavoastră, am enumerat 3 categorii de cauze care fac în opinia

mea, mă repet, să scârțâie **sistemul judiciar** și nu aș putea face o ierarhie, pentru că toate sunt importante. Ele sunt cauze din păcate, complementare care cu toate gnilimele contribuie la acest mers al justiției deficitar pe care avem obligația, misiunea pe care ne-am asumat-o să o îndreptăm, să o punem în parametrii respectării drepturilor și libertăților fundamentale, așteptărilor cetățeanului, în parametrii legii cu ea, în parametrii Constituției, care e **constituție** bună, dar de multe ori s-a tras de ea. Dar e o **Constituție** bună, care are o arhitectură reușită între puteri, între autorități, cetățeanul cu drepturi și libertăți, cu constituționalitate.

Realizator: Nu constituția e problema.

Tudorel Toader: u. Problema noastră e de cunoaștere, de respectare și peste toate cunoaștere și respectare cred cu toată convingerea că o valoare importantă este și buna credință. În jurisprudența **CCR** s-a vorbit în repetate rânduri despre cerința ca autoritățile și cetățenii să aibă un comportament de loialitate față de valorile constituționale. Sună frumos, dar nu e un enunț. Este și o realitate care trebuie respectată.

Realizator: Dacă ne uităm la istoria noastră recentă, am văzut așa cum spuneți, avem o **constituție** bună. Problema este că în conformitate cu personalitățile unora dintre cei care au ocupat anumite funcții s-a încercat așa cum spuneți, întinderea ei. Au fost oameni care au încercat să aibă mai mult putere decât Constituția la permis, au fost instituții care au încercat să acopere zona care din punct de vedere legal nu ar fi trebuit să se ocupe niciodată, gen cum s-a întâmplat cu aceste protocoale și cumva, dacă ne uităm în permanență, au existat astfel de încercări de a depăși matca lor constituțională.

Tudorel Toader: E tentația românului de a acapara mai multă putere.

Realizator: Și ce facem cu această tentație. Pare că e o boală.

Tudorel Toader: Nu știu. Dar e o realitate și ca să mă justific, ca să nu rămân la nivelul unui enunț, toate conflictele acelea juridice de natură constituțională despre care am vorbit, reale sau nu, reclamate sau dovedite aa, toate au fost conflicte pozitive, prin care o putere sau 2 putere reclamau că celelalte puteri au intrat în teritoriul lor, în zona lor, le-au acaparat din competențe. Niciodată nimeni nu s-a plâns de un conflict negativ de competență. Adică să spună: domnule asta nu e treaba mea, ia-o și rezolv-o. Nu, toți și-au asumat din competențele, din prerogativele.

Realizator: Foarte bună observație.

Tudorel Toader: Dar asta justifică enunțul e care l-am făcut. Tentația aceasta a autorității, a puterii lor, de a acapara mai multă putere. Au fost momente în care toate celelalte puteri erau la masa judecătii constituționale. Toate cele 3 puteri și fiecare se considera în conflict cu celelalte 2. Sigur, dacă vorbești în abstract, după exigențe condiționale, dai decizia. Dar dacă privești în concret, într-un stat de drept,. E regretabil faptul că autoritățile să se reclame la judecătorul **CCR**.

Realizator: Ne-am reclamat noi la Bruxelles. Nu am rămas noi la **CCR**.

Tudorel Toader: Acolo nu ne-am reclamat. Acolo am vorbit.

Realizator: Unii au și reclamat. Domnule ministru, într-un stat de drept, ce înseamnă protocoale secrete în serviciile secrete și procuratură, ce înseamnă echipe mixte, ofițeri de informații cu **procurori**, cât de gravă este asta?

Tudorel Toader: Acum să nu vă surprindă afirmația mea. În măsura în care protocolul se încheie și se desfășoară în limite legale și constituționale, nu e nicio problemă. Poți avea un protocol de colaborare între 2 autorități instituții, dar repet, în limita legală, în limita constituțională.

Realizator: Dar nu despre acest gen de colaborare vorbesc. **Procurorul** general la **CSM** vorbea despre inginerii și când zicea inginerii se referea de fapt la chestiunea cu echipe mixte.

Tudorel Toader: Știu, ajung acolo. Dacă avem un protocol între Institutul Național al Magistraturii și o facultate de drept, sau între **Ministerul Justiției** și nu știu cine, să facă studenții practică. E un protocol între două instituții? Care e problema?

Realizator: Nu e problemă.

Tudorel Toader: Nu e. Dacă însă protocolul are în el niște clauze care depășesc competențele legii, niște clauze 'abuzive' dacă am prelua din zona comercială, adică ilegală, prin care o putere, o autoritate intră în zona de competență a celeilalte autorități. Dacă sunt clauze prin care se încalcă dreptul și libertăți, atunci sigur că nu este în regulă. Dar nu e suficient să spui că nu e în regulă, chiar este împotriva legii.

Realizator: Și ce e de făcut?

Tudorel Toader: Ce e de făcut? Știți, ca la deciziile **CCR**, pe viitor să nu se mai încheie astfel de

protocoale, cele existente să-și înceteze activitatea, să fie denunțate, și să cunoaștem și noi, nu ca ministru al Justiției, nu realizator de emisiuni, noi cetățenii, să știm și noi, ce s-a petrecut sub imperiul respectivelor protocoale.

Realizator: E foarte important ce spuneți. Asta înseamnă că ar trebui desecretizate. Veți cere desecretizarea acestor protocoale?

Tudorel Toader: Am mai spus treaba asta.

Realizator: Ați mai spus. Însă mie mi se pare important să o clarificăm pentru cei care nu au auzit. Veți cere desecretizare?

Tudorel Toader: Nu e important să mă repet, că eu am spus treaba asta, aici la dumneavoastră, că nu e suficient să le denunțăm, trebuie să le desecretizăm, să vedem ce s-a întâmplat sub imperiul lor. Dacă vreți să ne ducem într-o altă zonă, știți cum e treaba asta? E ca la dosarele CNSAS-ului, că nu e suficient să nu mai faci dosare pe viitor, dar trebuie să mă lași să-mi văd și eu dosarul meu. Să văd și eu cine a stat pe urmele mele, cine, ce a vorbit despre mine. Eventual ce consecințe au avut acele acte false.

Realizator: E foarte important ce spuneți. De exemplu, vom descoperi aceste protocoale, le vom citi, sper să fie desecretizate în urma cererii dumneavoastră. Și dacă descoperim că au existat ingerințe majore, că ofițeri de informații, prin acele echipe mixte din serviciile secrete, făceau lucruri care erau în dezacord cu legea și cu constituția. Ce se întâmplă cu acele cazuri care au fost construite și acele dosare care au fost construite așa?

Tudorel Toader: Na, dumneavoastră ați spus majore. Majore, minore, sunt tot încălcări.

Realizator: Corect!

Tudorel Toader: Pentru că, fiți de acord, problema fiecăruia este problema cea mai gravă, cea mai importantă, cea mai urgentă în soluționare, în rezolvare. Deci când vorbim pe tărâm juridic, eu personal n-am făcut niciodată și mi-ar fi greu să fac acum de pe poziția aceasta, o ierarhizare a importanței cauzelor. Cauza fiecăruia este cel mai grav lucru care i se poate întâmpla cea mai rapidă soluționare, cea mai gravă încălcare. Deci asta e limpede. Acum dacă se constată așa ceva, depinde de natura și aici vă dau un răspuns generic, pentru că n-am văzut astfel de protocoale. Poți avea de exemplu, să spunem în baza unui protocol cu depășiri de competențe, urmărire penală făcută de

altcineva, decât cel care trebuie. Ai căi extraordinare de revizuire a hotărârilor judecătorești. Sunt remedii procesuale. Dar să nu ne ducem dincolo de momentul la care ne aflăm.

Realizator: Am văzut că aveți o insignă.

Tudorel Toader: Îmi place.

Realizator: Și mie. Dacă o pot vedea și telespectatorii. Ne puteți explica ce înseamnă. E o balanță.

Tudorel Toader: Sigur că este o balanță, pe care o port cu plăcere. Este o balanță pe care o poartă judecătorii și foștii judecători constituționali după cum statutul de fost judecător constituțional nu-ți dă dreptul numai la o balanță, sunt și alte componente care îți întregesc acel statut, dar mie îmi place, am multe insigne cu balanța, dar n-aș spune de ce, deși bănuiesc. Cred că asta îmi place cel mai mult.

Realizator: E dreaptă balanța în România?

Tudorel Toader: Întrebarea este interesantă, dar balanța să știți ca simbol al justiției nu trebuie să fie dreaptă.

Realizator: Dar cum?

Tudorel Toader: Întotdeauna e înclinată, pentru că dacă ai avea o balanță care să fie în echilibru perfect ai spune că ambele părți au dreptate. Păi dacă ambele au dreptate înseamnă că n-ai un conflict. Ea trebuie să fie dintr-un conflict judecătorul înclină balanța. Tu ai dreptate, tu n-ai dreptate, că nu poate să fie în echilibru perfect, că aia înseamnă bună înțelegere și numai e conflict pe care să-l soluționeze judecătorul.

Realizator: E foarte important și vă spun ceva atât de simplu pentru dumneavoastră și din partea probabil a multor cetățeni care se uită la ora asta. Foarte important când ajung în sala de judecată sau când sunt chemați la procuratură, să fie convingși de faptul că balanța aceasta funcționează în România și să aibă încredere în ea. Personal privesc la ceea ce spun asociațiile profesionale. Asociațiile profesionale atât ale judecătorilor, **magistraților**, procurorilor și de foarte multe ori vedem un fel de exasperare la aceste asociații profesionale. Nu mă îndoiesc că știți bine aceste probleme și probabil ați discutat și veți mai discuta cu cei care fac parte din aceste asociații profesionale. Dar vorbim despre ce ar trebui să se întâmple în România. Ați început foarte corect prin

a spune haideți să vedem unde suntem prin acest audit. Auditul la care ați făcut referire ar trebui să fie făcut de o autoritate independentă, de **ministerul Justiției**, v-ați gândit cine ar trebui să facă acest audit?

Tudorel Toader: Sunt proceduri legale la care vă voi răspunde la momentul în care le stabilesc. N-aș vrea să revenim la subiect pentru că îl voi fixa, îl voi stabili potrivit legii și îl voi face public. Spuneți de încrederea cetățeanului, spuneți de asociațiile **magistraților**. Acum vedeți dumneavoastră, **magistrații** se asociază în asociațiile profesionale dar zona lor de competență nu trebuie să fie una politică. Am făcut un enunț cu caracter general și asta pentru că din păcate vedem **magistrați** care ies în spațiul public mai ceva decât politicienii. **Magistrații** trebuie să rămână acolo în matca lor, să folosim același cuvânt.

Realizator: Dar de ce oare fac lucrul acesta? Nu cumva pentru că există o exasperare și pentru că văd lucruri pe bandă rulantă care sunt abuzive, care sunt nedrepte, care sunt dincolo de orice fel de... Adică în momentul în care cineva îți dă foc la casă poate uneori mai și țipi, uneori îți mai depășești cumva... Eu găsesc o oarecare circumstanță atenuantă pentru cei care...

Tudorel Toader: Sigur, n-am analizat cu ochiul **Ministrului Justiției** abordări, dar vă asigur că intră în preocupările mele. Spuneam lucrul acesta și astăzi la Institutul Național al Magistraturii unde era conducerea **CSM**, a parchetului general, auditorii, formatorii de acolo, pentru că sigur privesc cu ochii **ministrului justiției** și sper că vom regla aceste lucruri. Dar încrederea cetățeanului în justiție, să știți că nu se dobândește dacă nu vă supărați, nici la televizor, nu se dobândește nici prin activitatea asociațiilor profesionale ale **magistraților**, se dobândește acolo în sala de judecată. Se dobândește acolo pentru că omul are măsura lucrurilor.

Realizator: Da, dar în momentul în care de exemplu președintele **UNJR** vorbește cu exasperare despre faptul că există aceste protocoale și într-un mod destul de bizar pentru mine, a păstrat acel document un an de zile poate din motive de temere și nu le-a oferite opiniei publice. Când vorbește despre încălcări ale drepturilor și libertăților, în momentul în care președintele **UNJR** sau președintele **AMR** vorbesc despre lucrurile astea, încrederea cetățeanului simplu, care nu are toate aceste noțiuni, ea este un pic zdruncinată.

Tudorel Toader: Uneori e zdruncinată și pe nedrept. Pentru că revin, cetățeanul are încredere în Justiție chiar dacă pierde procesul. El are măsura lucrurilor.

Realizator: Ați văzut cum s-a prăbușit în ultimul eurobarometru domnule ministru? 13% într-un an! Nu

e făcut un sondaj așa care să fie interpretabil, este un mecanism de interpretare al UE. Și 13% arată că nu există nicio altă scădere de felul acesta. De unde credeți că vine această prăbușire până la urmă de încredere?

Tudorel Toader: Poate a fost o perioadă când eurobarometru ne plasa prea sus. Poate din aceste frământări de care vorbeam, pe care le parcurge justiția în România. Imaginați-vă judecătoria de care vă vorbeam. Eu multe dintre ele le știu. Când oamenii ăia stau acolo și același judecător o face și pe penalistul și pe civilistul și pe comercialistul și la dreptul muncii. El dacă știe că are dreptate și pierde, îi mai zice cineva haide repede că așa, uite... Acolo se pierde încrederea nu prin declarații publice.

Realizator: Sunteți membru în Comisia de la Veneția. Iar pentru cei care au impresia Comisia de la Veneția e o chestiune care sună exotic, nu e. Comisia de la Veneția este un mecanism foarte important și cred că pentru profesioniști, pentru specialiști înțeleg dimensiunea acestei prezențe a dumneavoastră în Comisia de la Veneția. Comisia de la Veneția ne vorbește despre faptul că pentru abuzul în serviciu, în cazul nostru, există sisteme de justiție, democratice, în care noțiunea așa cum avem, era doamna din Germania europarlamentar care a spus explicați-mi ce înseamnă asta pentru că în sistemul meu de justiție nu știu ce înseamnă **abuz în serviciu**. Bun, dar pentru situația noastră Comisia de la Veneția recomandă un prag. Scandalul uriaș, proteste declarații, nebunie pe care am avut în România, pentru foarte mulți cetățeni poate legitimă, pentru că nu a fost nimeni care să le explice, a fost faptul că se face un prag de la care dacă furi n-ai nicio fel de problemă, e liber la furat. Bun, n-a fost loc de prea multe explicații, că a fost nebunie. Care este însă soluția pentru a regla această chestiune în conformitate cu decizia **CCR**, Comisia de la Veneția, în conformitate cu celelalte state legi în vigoare penru a face cumva ca acest prag să existe. Pe de altă parte chiar de la președintele **UNJR** și chiar și Comisia de la Veneția pragul acesta trebuie să fie destul de înalt. Nu poți avea aceeași sancțiune pentru cineva care a depășit cu un kilometru pe oră ca să folosesc o imagine foarte simplu, viteza legală și cineva care merge cu 300 km/h în localitate. Cum credeți că trebuie reglementată această chestiune în mod corect și legitim?

Tudorel Toader: Eu știu întrebarea doamnei europarlamentar din Germania. Sigur că legislațiile penale au multe elemente comune și multe elemente de diferențiere după politica penală a statului, politică penală care la rândul ei diferă de opțiunea legiuitorului, de nevoia de a reglementa anumite valori, de a proteja anumite valori, de a interzice anumite conduite și vă dau un exemplu și luați-l ca atare. Noi am abrogat din **Codul Penal** insulta și calomnia. De ce? Poate să spună cineva că românii sunt atât de civilizați încât nu se mai insultă și nu se mai calomniază, adică a căzut în desuetudine. În timp ce nemții au în **codul penal** 3 infracțiuni de calomnie: persoană, viață publică, privată,

autoritate. Probabil pentru că acolo s-a simțit nevoia de a reglementa acest comportament. La noi s-a considerat că nu mai e necesar pentru că sigur suntem civilizați și nu ne mai insultăm și nu ne mai calomniem.

Realizator: Cred că au fost alte criterii!

Tudorel Toader: Le știu. Acum revenim la abuzul în serviciu. Abuzul în serviciu eram judecător, știu foarte bine decizia, discuțiile, considerentele, dispozițiile. Eu astăzi la **ministerul justiției** discutăm cu colegii mei proiectul de lege pe care probabil mâine, cel târziu poimâine, dar cel mai probabil mâine îl vom trimite la guvern, după care îl afișăm și îl punem în dezbatere publică de modificare a **Codului Penal**, a Codului de procedură penală în acord cu deciziile **CCR**. Aici, vă rog să facem deosebire între obligația pe care legiutorul o are de a modifica legislația în acord cu deciziile **CCR** și obligația pe care o are legiutorul național de a transpune o directivă. Că avem pe masă de lucru și proiect de lege pentru transpunerea directivei referitoare la confiscarea extinsă. Și atunci când e vorba de modificarea legislației în acord cu deciziile **CCR** n-ai nicio marjă, trebuie să respecti ad litteram cu punct și cu virgulă decizia curții. Când e vorba de o directivă europeană legiutorul național are o marjă de apreciere în acord cu specificul național și prioritatea valorilor existente, protejate la un moment dat. Prin urmare avem în acel proiect de lege și propunerea de modificare a abuzului în serviciu, actualul 297 din **Codul Penal** despre care vorbim și nu voi stabili niciun prag. /rav Nici maxim, nici minim. Pentru că, sigur, eram judecător la Curte, sunt membru în Comisia de la Veneția, dar legiutorul național trebuie să respecte legea fundamentală. Legea fundamentală spune: constituie abuz fapta funcționarului și acolo nu se referă la un prag. M-am referit la dispozitiv, știu bine și considerentele. Îi las și judecătorului libertatea de a aprecia că o faptă de abuz cu anumită consecință păgubitoare este infracțiune sau nu. De aceea judecătorul are libertatea de apreciere, ține seama de personalitatea, persoana făptuitorului, de gravitatea faptei, de împrejurarea că-i recidivist sau nu, de scopul, de mobilul faptei. Judecătorul poate să dea suspendare în executarea pedepsei, poate să amâne aplicarea pedepsei, după cum **procurorul** poate să renunțe la urmărire penală - cel celebru de acum 318 din Codul de procedură penală. Și atunci, repet, eu, ca ministru, ca inițiator al proiectului de lege, nu pot să mă abat de la decizia **Curții Constituționale** și avem așa multe decizii, cred că sunt 31 cu privire la procedura penală și 9 cu privire la **Codul penal** și le vom transpune, cum spune 147 din **constituție**, ad litteram.

Realizator: V-ați opus unei grațieri așa pe fugă și cred că ați făcut bine și ați vorbit despre faptul că e nevoie de un pachet mai larg.

Tudorel Toader: Da.

Realizator: Pentru că această ghilotină a unei posibile decizii pilot... Noi am auzit foarte clar și am difuzat nu doar declarațiile oficiale, ci și interviuri în care președintele **CEDO** a explicat pe larg. Există probleme în România legate de condițiile din închisoare, trebuie să facă precum în cazul Italiei, pentru că sunt în pericol și noi știm decizia-pilot din cazul Italiei, iar calculele care au fost făcute de doamna Prună și de alții ne arată faptul că România este în pericol să fie amendată prin această decizie-pilot la o sumă foarte mare anual. Care este pachetul, dacă ne puteți sintetiza, că nu putem intra acum în detalii? Îmi imaginez că este o chestiune destul de... pe larg. Care este pachetul la care vă gândiți și, de fapt, cum poate fi rezolvată problema, nu doar pentru **CEDO** să părem bine, ci problema noastră națională, legitimă. Avem această problemă foarte serioasă, supra-aglomerarea, există **penitenciare** cum e Târgu Mureș și altele care au 200%, cum facem să ne respectăm cetățenii? Cum facem, pe de altă parte, ca modul în care chiar **ANP**-ul pune în aplicare legea și regulamentele interioare. Au fost cazuri care sunt deja cunoscute de oameni care n-au putut să aibă acces la medicamente sau o serie întreagă de lucruri care fac ca aceste condiții din **penitenciare** să ne plaseze acolo unde ne plasează. Ne puteți vorbi despre acest pachet la care lucrați?

Tudorel Toader: Nu că vă pot vorbi, dar nu știu dacă vă pot convinge.

Realizator:

Vom

vedea.

Tudorel Toader: Pentru că eu am spus și repet cu deplină convingere: Grațierea nu e singura soluție miraculoasă de rezolvare a problemelor, pentru că poți să grațiezi azi, ai eliberat jumătate din **penitenciare**, dar nu înseamnă și că ai îndreptat conduita românului și că nu va fi predispus să revină să comită fapte care să-l aducă acolo. Ceea ce înseamnă că legea penală are componenta de prevenție și componenta de pedeapsă, de represiune. Acum, eu m-am opus sigur, dar nu unei grațieri de principiu, ci m-am opus modificării proiectului de lege, prin care se ridicau limitele de pedeapsă și se extindeau categoria infracțiunilor care intrau sub beneficiul legii de grațiere, mai ales că era venit și nu era al Guvernului, era o inițiativă a unui distins parlamentar și atunci eu ca ministru nu sunt chemat să susțin toate inițiativele, că sunt multe, sunt diferite și au elemente, unele discutabile. Acum, sunt multe măsuri care pot fi luate. Avem, pe de-o parte, problema **penitenciarelor** de care spuneți, avem perspectiva sumbră, deloc plăcută, a deciziei-pilot de la **CEDO**. Vorbeam cu președintele, cu doamna europarlamentară Crețu, vorbeam cu vice-președintele Comisiei, vorbeam cu comisarul european pentru justiție și cu toții au disponibilitatea, deschiderea ca din fondurile europene să primim sume de bani pentru modernizarea, renovarea, a celor existente, eventual pentru construcția altora. Cineva îmi spunea zilele astea, cred ieri, alaltăieri, îmi dădea o idee care, dacă e adevărată și tind să cred că e adevărată, e de luat în considerare. Îmi spunea, de exemplu: Observați că sunt multe unități militare dezafectate, care nu mai sunt folosite. Ele ar putea fi organizate și

transformate într-un stabiliment din ăsta **penitenciar**, care poate fi și cu închisoarea aceea, cum propunea o distinsă senatoare, de weekend. Adică, ce vreau să spun, sunt multe măsuri care pot fi adoptate, dar care sunt măsuri complementare, dublate de prevenție... De prevenție, să nu zic educație juridică.

Realizator: Eu am criticat-o foarte mult pe doamna ministru Prună, în mod legitim. Faptul că domnia sa a venit și a spus opiniei publice că a mințit în mod repetat **CEDO** mi se pare o chestiune de o gravitate extremă și au mai fost și alte lucruri. Însă, domnia sa a venit cu un proiect, pe lângă faptul că vom construi **penitenciare** și ce s-a mai trecut acolo, destul de interesant. Era cumva același gen de calcul pe care l-au făcut italienii. Mie mi se pare, dacă avem o problemă și a existat o soluție europeană să vedem ce putem să luăm de acolo, dacă nu putem să o translatăm cu totul, pentru că e ceva verificat, e ceva care a funcționat și e ceva ce merită încercat. Iar algoritmul pe care îl avea cu privire la zilele... adică nu grațiez așa, pe toată lumea, fără discernământ. Avea un calcul foarte bine făcut. Știți algoritmul?

Tudorel Toader: Da.

Realizator: Nu este una dintre variantele pentru a face ca acest pachet să fie unul convingător și pentru **CEDO** și o soluție pentru noi?

Tudorel Toader: Eu am mai declarat și declar. Orice măsură, orice propunere, poate să conțină și elemente de luat în considerare, dar nu-i suficientă măsura, trebuie să ai și logistica, acea capacitate instituțională de punere în aplicare. Pentru că, de exemplu, era propunerea aceea, care e viabilă, să ai supravegherea cu brățara. Dar acolo îți trebuie iarăși să faci... sau stabilimentele alea de weekend, păi e foarte bine. Dar până le faci, până găsești banii, proiectezi, faci studiul de fezabilitate, le dotezi, păi noi avem problema care trebuie să o rezolvăm azi, nu peste trei-patru-cinci ani de zile.

Realizator: Și aveți pachetul care să fie implementat suficient de rapid ca să nu ne lovească **CEDO**?

Tudorel Toader: Da, cred că da. Cred că da, dar nu vreau... așa, într-un cerc relativ restrâns l-am făcut cunoscut, dar vreau să-l definitivăm, după care să-l punem în dezbatere publică, renunțăm la ceea ce poate să nu fie în parametrii de așteptare a beneficiarului, adoptăm alte măsuri, care se vor dovedi viabile.

Realizator: Domnule ministru, sunt la finalul acestui interviu și vreau să vă ofer posibilitatea de a răspunde unor întrebări de la niște jurnaliști cu mare credibilitate pentru public și să fie genul de

interviu-fulger, cu întrebare direct țintită, scurtă și cu răspunsul dumneavoastră. Primul pe care îl invit să adreseze întrebări: domnul Adrian Ursu.

Adrian Ursu: Bună seara, domnule ministru și vă felicit pentru felul în care ați reușit să explicați în 44 de minute argumentele celor 19 pagini de analiză extrem de tăioasă pe care ați realizat-o la adresa activității celor două instituții importante. Aș vrea însă să vă întreb dacă în cadrul evaluărilor și monitorizării pe care o veți face de aici încolo veți include ca un punct obligatoriu și costurile pe care le presupune realizarea unui dosar. Din câte știu, există țări în care la finalul materialului de urmărire realizat de către **procurori** este trecut și cât a costat instituția respectivă acea anchetă. Ar fi foarte necesar, având în vedere că există dosare în care pentru prejudiciu de câțiva lei se cheltuiesc multe, foarte multe milioane pentru a realiza respectiva anchetă, care în cele din urmă se mai finalizează și cu o achitare. Vă mulțumesc!

Tudorel Toader: Bună seara! Sigur, unii spun că au fost chiar 47 de minute și nu 44. Eu nu le-am numărat, n-am luat în calcul să vorbesc mai mult sau puțin, dar m-am gândit să vorbesc să pot fi înțeles, chiar dacă nu presupune să fii și de acord cu mine.

Realizator: Nu cred că a fost un reproș din acest punct de vedere.

Tudorel Toader: Nu, dar nici eu n-am spus asta. Acum, cu privire la cheltuieli, domnul Ursu știe că există o formulă magică în dosare: cheltuielile de judecată cad în sarcina celui culpabil, celui vinovat de judecată. regula este cheltuielile de judecată partea în civil care a pierdut procesul, în penal inculpatul dacă e condamnat sau rămân în sarcina statului. Dacă mi-ați pus întrebarea asta și mi-ați permite o paranteză mai largă, v-aș spune că noi avem o altă problemă de fond, nu asta de spune la sfârșitul dosarului 50 de lei, 100 de lei, pentru că ele rămân oricum în sarcina statului sau le plătește partea care pierde procesul. Noi avem o problemă de fond mult mai consistentă și aia trebuie îndreptată: Condamnăm inculpații, recuperăm prejudiciile, le punem măsura indisponibilizării. Uneori, la concurența prejudiciului sau valoare mai mică, alteori mai mare. Să zicem că se duce procesul la capăt și e condamnat și i se confiscă bunurile. Dacă bunul e indisponibilizat, ai de unde să îl confişti. Dar dacă nu e măsura indisponibilizării, n-ai ce să confişti și trimite judecătorul delegat la ANAF și ANAF-ul începe să caute de unde să confişte. Găsește, nu găsește, el caută. Bun. Acolo este problema. Că pe de-o parte raportăm cauze cu valori mari, prejudicii mari, dar când se duce procesul ăla la capăt și dacă l-ai căutat la partea cealaltă, la capătul cursului dosarului vom vedea că la unele confiscarea e numai pe hârtie și nu e una efectivă. Presupunem că indisponibilizarea e efectivă, se termină procesul, i-ai confiscat suma de bani sau imobilul echivalent. Problema, după părerea mea, este de lege, dar sigur, nici eu nu înseamnă că trebuie să fiu de acord cu toate legile

sau să le înțeleg pe toate. Bani ăia, și românii nu știu treaba asta, banii ăia care i se confiscă, unde se duc banii ăia?

Realizator: Unde?

Tudorel Toader: Păi aici e problema. Că românul crede că banii ăia se întorc la bugetul statului. Bani ăia se duc 20% la Ministerul Educației, 20% la Ministerul de Interne, 15% la Justiție, 15% la ANABI - agenția aceea care... plus încă 20% să facem educație juridică, prevenție și așa mai departe. După părerea mea, dar legea așa prevede și e o respectăm cu ea astăzi în vigoare, dar după părerea mea, ar trebui să se întoarcă de acolo de unde au fost luați: de la bugetul statului.

Realizator: Foarte corect.

Tudorel Toader: Deci asta e răspunsul. Sigur, ce spune domnul Ursu e corect, dar ea e deslegată de principiu. Dacă cineva a pierdut procesul, ăla plătește cheltuielile, dacă nu, rămân în sarcina statului.

Realizator: Următoarea întrebare: Oana Stancu Zamfir.

Oana Stancu Zamfir: Domnule ministru, ați creat un precedent extrem de periculos din punctul meu de vedere, lăsând nesancționată o încălcare a Constituției pe care Curtea Constituțională o califică drept gravă. Cum justificați faptul că președintele României este suspendat din funcție și se declanșează procedura demiterii sale, dacă încalcă Constituția, în timp ce doi **procurori** pot încălca legea fundamentală a țării și să rămână nesancționați? Vă mulțumesc!

Tudorel Toader: Cred că la întrebarea asta am antamat câteva răspunsuri și cred că ea chiar a fost formulată oarecum cu alte cuvinte. Eu aș spune că prin evaluarea mea am creat un alt precedent și practic nu că le-am creat, l-am făcut efectiv să funcționeze, să-l conștientizăm și să-l respectăm: **procurorul** care-și desfășoară activitatea sub autoritatea **ministrului Justiției**. Deci efectul acestei evaluări principal a fost acesta: aducem **Ministerul Public** acolo unde scrie 132 din **Constituție**, sub autoritatea **ministrului Justiției**, ministru care nu interferează între copertile dosarului, care respectă independența și nu se pune problema de a avea altfel de ingerințe în soluționarea cauzei. Față de întrebarea dumneavoastră, vă rog să fiți de acord și experiențele mele constituționale mă îndreptățesc să spun lucrul ăsta și anume că după numeroasele conflicte juridice de natură constituțională ar însemna, în ipoteza descrisă, ar însemna ca după orice conflict constat să vină și sancțiunile aplicabile: demiteri și așa mai departe. Ori eu am încercat să explic pe larg faptul că judecătorul constituțional nu stabilește vinovății personale. Curtea Constituțională constată un

conflict și spune autorității care a generat conflictul ce să facă pe viitor. Prin urmare, nu după acest conflict am creat eu un precedent că am lăsat doi sau nu știu câți **procurori** să intre în competența celorlalți, conflictul ăsta s-a înscris în seria precedentelor conflicte care au fost generate de către autorități.

Dana Grecu, realizator Antena 3: Domnule ministru, sunteți în pușcărie, ani grei condamnat, **procurorul** care v-a făcut rechizitoriul este el însuși infractor, iar judecătorul este scos din magistratură pentru că ar fi luat bani de la o parte din proces. Fostul președinte de țară spune despre dumneavoastră că ați fost judecat ilegal având în vedere că completul a fost ales de către un șmecher, se presupune, din serviciile secrete. Cum ieșiți din pușcărie și ce credeți despre statul care vă ține în pușcărie în continuare?

Tudorel Toader: Spusele fostului președinte, indiferent care este el, n-au nicio valoare juridică. La vremea când era președinte, ipotetic, cel la care faceți referire, trebuia să-și îndeplinească mandatul, obligațiile să nu se petreacă așa ceva. Sigur, este dramatic. Sunt deplin convins și toți cred că suntem convinși, este dramatică situația celui care stă în pușcărie pe nedrept. Este absolut dramatică! De aceea, guvernul din care fac parte are în programul de guvernare și obiectivul de modificare a legilor justiției printre care și instituirea răspunderii juridice, cu formele ei, a **magistraților**. Eu personal și cu colegii mei de la Minister realizăm o documentare privind limitele, formele răspunderii juridice pentru **magistrați**. Acum 10 zile, Comisia de la Veneția a răspuns unei solicitări venite de la președintele **Curții Constituționale** din Moldova cu privire la posibilitatea antrenării răspunderii juridice, chiar sub formă penală, pentru **judecători**. Comisia de la Veneția spune că da, nimeni nu e în afara legii, sigur, gradând formele răspunderii față de gravitatea faptei cu gravă neglijență, cu rea-credință. Atunci, e dramatică situația celor care se află în această ipoteză, iar noi, eu ca ministru al Justiției și Guvernul s-a angajat să clarifice acest aspect privind răspunderea **magistraților**.

Radu Tudor, realizator Antena 3: Bună seara, domnule ministru, aș vrea să vă întreb dacă monitorizarea pe care o faceți pentru Parchetul General, **Direcția Generală Anticorupție** și **DIICOT** o realizați singur sau împreună cu membri **CSM** și cu cei din Inspekția Judiciară. Vă mulțumesc.

Tudorel Toader: Da, mi-a pus o întrebare punctuală. Dar eu am răspuns la întrebare printre cele vorbite în seara asta. Eu personal am făcut evaluarea de raportare a autorităților **Ministerului Public** la valorile constituționale. Evaluarea cealaltă, de fond, se face după procedura din 69, alin. 3, pe care o fac **procurorii** în comisii constituite. Sigur mă veți vedea că periodic voi evalua activitățile structurilor **Ministerului Public** și sigur veți vedea că vom avea întâlniri și dezbateri și punere în

discuție a problemelor de natură să genereze abateri de la parametri aceștia de respectare a drepturilor și libertăților, așadar, respectând și făcând distincția dintre cele două proceduri.

Alessandra Stoicescu, realizator Antena 3: Domnule ministru, prima întrebare este pentru profesorul **Tudorel Toader**. Știu că ați făcut parte din comisia care i-a acordat titlul de doctor Laurei Codruța **Kovesi** și știm deja că 4% din această lucrare de doctorat este plagiat. Vă întreb, merită în continuare titlul de doctor Laura Codruța **Kovesi** și care ar fi pași ce trebuie făcuți pentru a fi restabilită corectitudinea?

Tudorel Toader: Vă voi dezamăgi spunându-vă că da, merită. De ce? Sunt programele ăstea antiplagiat sau de descoperire a plagiatului. Acolo și dacă pui denumirea marginală a unui text și-l spune că-i copiat, dar n-ai să-l faci tu. Dacă pui un text de incriminare, un alineat, zice că ăla e copiat. Păi, sigur că e copiat, că doar nu înlocuiești tu textul de lege. Eu îmi aduc foarte bine aminte momentul acela și vă asigur că vorbesc cu detașare și cu obiectivitate. Era o temă despre specificul criminalității organizate în România. Doamna **Kovesi** își încetase mandatul de șef la **DIICOT**. Păi, ce **procuror** în țara de la **DIICOT** cunoaște mai bine specificul criminalității organizate? Dacă eu, ca profesor, de la catedră mă refer la o teorie a crimei organizate și spun acolo: 'criminalitatea gulerelor albe, criminalitate organizată pătrunde în sferile de decizie politică, economică a statului și influențează decizia în acord cu interesele ei' e un enunț frumos pe care poate l-am intuit, poate l-am preluat de la alții și așa mai departe. Dar când un **procuror** care a lucrat cu dosare grele de criminalitate organizată îți face același enunț e cu totul altceva. Vreau să vă spun că am teza de doctorat în formatul ăla de atunci. Chiar am răsfoit-o când am văzut că au apărut aceste discuții și este o teză consistentă, este o teză cu multe enunțuri la nivel de principiu prin care se subliniază exact aceste particularități, acest specific al criminalității organizate în general, criminalității organizate din România în special. Da. Am cugetul deplin împăcat că am votat și am contribuit la conferirea titlului de doctor. Luați dumneavoastră teze de doctorat multe. Vedeți dacă 4% nu-i de multe ori depășit. Și repet, dat fiind specificul de la drept, pentru că dacă pui denumirea marginală, zice că ăsta-i copiat. Păi, sigur. Spui 'asocierea în vederea săvârșirii de infracțiuni'. Păi, ce? Poți să-i dai tu altă denumire marginală infracțiunii?

Realizator: Eu nu vreau să intru acum în dispută, dar știți lucrurile. Acolo sunt niște zeci de pagini care apar cuvânt cu cuvânt din niște alte lucrări, iar această chestiune că 4% poate părea puțin... Sunt niște zeci de pagini. V-am ascultat și mi se pare interesantă abordarea dumneavoastră și modul în care prezentați acest lucru pentru că v-am invitat în seara asta să vă auzim opiniile, nu să ne auzim pe noi ce credem noi. Ultima întrebare. L-ați urmărit pe Mircea Badea în seara în care ați decizia, hotărârea cu privire la evaluarea pe care ați făcut-o?

Tudorel Toader: Să vă răspund?

Realizator: Da.

Tudorel Toader: Eu am fost pe deplin, am realizat impactul deciziei, hotărârii mele, concluziilor de acolo. Acum, să vă spun un lucru, mulți au făcut referire la raport, pozitive referirile și multe negative, dar puțini au citit raportul. Puțini au citit raportul de evaluare să vadă de la pagina 12-13 până la 19 sunt considerentele celelalte, care m-au dus în echilibru, care m-au dus la concluzia de a spune: în acest moment nu se impune declanșarea procedurii. Nu l-am urmărit pe Mircea Badea. N-am urmărit pe nimeni în seara respectivă.

Realizator: Păcat, să știți că a fost foarte amuzant.

Tudorel Toader: Îmi veți spune: de ce anume? Pentru că știam un lucru matematic, știam un lucru sigur, că dacă aș fi declanșat procedura jumătatea aia era nemulțumită și astalaltă mulțumită. Acum, la mine, problema nu era dacă sunt sau nu sunt nemulțumiți, ci care sunt nemulțumiții. Unii sunt nemulțumiții de serviciu, alții sunt critici de serviciu. De aceea, am găsit de cuviință să fac altceva decât să mă uit un raport pe care eu îl știam pentru că el l-am întocmit.

Realizator: Acum, totuși, decizia n-are cum să fi fost luată pentru a fi mulțumitoare pentru cineva. A fost în conformitate cu conștiința dumneavoastră și cu convingerile dumneavoastră.

Tudorel Toader: Da.

Mircea Badea, realizator Antena 3: Domnule ministru, doamna Laura Codruța **Kovesi** a fost în vizită la **Ministerul Justiției**, intrând după ambasadorul american. Când a ieșit, domnia sa a declarat: 'Întotdeauna am acționat corect.' Având în vedere că dumneavoastră ați făcut o evaluare a activității doamnei **Kovesi** și ați decis să nu cereți demiterea dumneaei, aș dori să comentați adevărul acestei afirmații. 'Întotdeauna am acționat corect.' Vă mulțumesc.

Tudorel Toader: În primul rând vreau să vă asigur de următorul lucru. Venirea doamnei **Kovesi** imediat după ambasadorul Americii a fost, a fost o pură întâmplare. Eu am plecat la Bruxelles cu o săptămână înainte. Nu am putut să ne corelăm. Spuneam, și vizita ambasadorului am amânat-o de două ori. Aici pot să fac dovada prin corespondența electronică. O printez și v-o dau să vedeți. În dimineața respectivă am sunat-o ca să ne punem de acord. Mi-a spus: 'Vin în 10 minute.' Dar numai că nu reușeam eu atunci, în acele 10 minute, și eu i-am propus să vină undeva după vizita

ambasadorului, dat fiind că după aceea mă pregăteam și plecam la Bruxelles. Acuma, afirmația doamnei **Kovesi** că n-a încălcat legea și întotdeauna a acționat corect și în baza legii este opinia dânsiei. Eu ce să spun? Că e adevărat sau nu e adevărat? Eu am spus-o în fața **Curții Constituționale**, a spus-o Curtea Constituțională că prin în ceea ce a făcut în ancheta miniștrilor a încălcat limita constituțională. Afirmația doamnei **Kovesi**, și eu cred că aici e provocarea, a fost una cu caracter de generalitate. 'Eu totdeauna am respectat legea.' Dar evaluarea mea nu s-a referit la totdeauna, s-a referit la secvența aceea de verificare a circumstanțelor adoptării ordonanței de urgență. Deci nu m-am dus eu pe câți ani o fi avut dânsa de activitate în magistratură ca să spun că da sau nu, a respectat legea.

Realizator: Domnule ministru, ca să fiu foarte clar și nu că n-ar fi clar, dar ca să fie cât se poate de clar, locul acesta și oamenii care lucrează aici au convingeri profund democratice și foarte atașate de valorile de democratice, inclusiv cele transatlantice sau în primul rând. /adp Pentru că dacă nu am privi către lumea liberă, dacă nu am privi către parteneriatele noastre strategice, dacă nu am privi către alianțele noastre, către cine am putea să privim? Motiv pentru care nu cred că este ceva de acuzat că un ambasador cum este ambasadorul Statelor Unite este ceva condamabil în asta. Nu, deloc. Au fost atât de multe suspiciuni cu privire la modul în care s-a încercat influențarea dumneavoastră, motiv pentru care jurnaliștii nu au cum să fie altfel decât vocile opiniei publice. V-a mulțumit cineva pentru faptul că ați păstrat-o în funcție pe doamna **Kovesi**? Înainte ați spus că n-ați primit telefoane sau intervenții, dar după a fost cineva care v-a mulțumit?

Tudorel Toader: Cum n-am primit înainte de raport nu am primit nici după anunțarea concluziilor raportului. Spuneți că speculațiile exprimă vocea străzii. uneori vocea străzii primește impulsurile jurnaliștilor.

Realizator: Așa sunt impulsurile, și de acolo și de acolo.

Tudorel Toader: Depinde de unde sunt mai intense. S-au făcut speculații la ambasadorul Statelor Unite. dar de ce nu veniți zilele următoare să vedeți că vine ambasadorul Germaniei, al Austriei, Olandei, Franței? Asta este o formulă protocolară instituțională. Pentru că ambasadorul Americii și ceilalți, în România el reprezintă statul lui. Are niște coordonate. Că sunt de învățământ, de justiție, de afaceri. El are segmentul de justiție. Și la cine să s educă? La **ministrul Justiției**. Vă invit să veniți și vă voi trimite întâlnirile cu ceilalți ambasadori și să faceți aceeași speculație, oare de ce a venit. Din același motiv. Am un draft cu istoricul relațiilor instituționale în domeniul juridic între România și America. Am un altul cu Franța, altul cu Belgia, cu Austria. Când vine omul, trebuie să ai CV-ul lui, să vezi cu cine vorbești, până la evoluția relațiilor, să vezi ce a fost, ce e bun și ce poți să duci mai

departe.

Realizator: Cu experiența și cu informațiile pe care le aveți cred că totuși înțelegeți temerea unora cu privire la modul în care demnitari, miniștri, președinți sunt influențați. Am trăit în niște ani de zile în care persoanele care se aflau în funcții nu mai erau interesați de opinia publică, de interesul public, de ce-și doresc oamenii din această țară, ci erau interesați doar de ceea ce spuneau alții din afară. Așa a rămas un președinte în funcție după un referendum, iar această temere cu privire la cineva chiar de talia dumneavoastră, un om cu multă autoritate, care nu este suspectat că ar avea legături nelegitime. Există această temere, iar când jurnaliștii critică nu fiți îngrijorați. Să fiți îngrijorați când nu vă critică. Să fim îngrijorați când nu vor mai exista jurnaliști care să pună probele și în ani de zile să se dovedească că anchetele lor jurnalistice erau corecte pe vremea când alții n-aveau curaj să ancheteze, dintre cei care erau plătiți de statul român să ancheteze. Despre Gala Bute, despre lucrurile pe care le descoperim în ultima vreme, au fost niște jurnaliști care au avut curajul să prezinte aceste lucruri opiniei publice și poate a fost un mic ajutor pentru **sistemul judiciar** din România.

Tudorel Toader: Numai că ar trebui probabil ca suspiciunea care are istoricul ei, să aibă un minim suport. Să nu rămână la o speculație.

Realizator: A fost o coincidență faptul că în aceeași zi a venit ambasadorul. Pe această coincidență oamenii știți cum sunt, speculativi.

Tudorel Toader: E adevărat. Eu sunt obișnuit cu aceste speculații. Mi-ați spus să nu mă supere criticile. Nu mă deranjează pentru că eu am exercițiul celor 10 ani de judecător.

Realizator: Și aveți și simțul umorului.

Tudorel Toader: N-aș zice. Mai degrabă al adevărului. Am exercițiul celor 10 ani de judecător constituțional când astăzi participam la o decizie și o anumită zonă socio-politică ne critica. Dacă peste două zile dădeam o decizie care-i convenea, eram cei mai buni. Decizia pe care o iei trebuie să fie una pe propria conștiință și pe corectitudine și pe lege. Când dumneavoastră veți veni și îmi veți arăta că am primit pe un ambasador sau pe altcineva care să-mi șoptească la ureche ce să fac, atunci vă rog să nu aveți nicio ezitare.

Realizator: Eu mă bazez pe cuvântul și pe buna dumneavoastră credință. N-am niciun motiv ca să nu cred în aceste lucruri. La această emisiune am cunoscut pentru întâia dată pe cineva care a fost

colegul dumneavoastră, judecător la Curtea Constituțională. De la momentul la care a apărut acea poveste în spațiul public, cu struți, cu ouă. ca 3 luni de zile, un cetățean al României să fie filmat în orice unghi al casei, în baie, în momentele cele mai intime cu putință. Să fie înregistrat video și ascultat, ca să facă 45 de percheziții informatice la prietenii săi și nici filmările, nici cele 45 de percheziții, zilele trecute ni s-a spus că se renunță și la acuzația că ar fi încălcat embargoul cu Rusia, în condițiile în care nu exista niciun embargou. Dacă asta pățește un judecător la Curtea Constituțională, oare ce poate păți un cetățean simplu? Sigur că lucrurile s-au schimbat. Ceea ce părea cumva de neconceput ca un general atotputernic din serviciile secrete, care dicta toate aceste lucruri să plece. Părea aproape de necrezut. Cu toate acestea, pare că există motive să credem că lucrurile ar putea să se normalizeze. Pentru mine este ceva foarte important în toată acea speță, citind comunicatul **Curții Constituționale**. Curtea Constituțională la momentul respectiv a spus că este un gen de presiune care se exercită asupra Curții cu toată acea demență cu judecătorul **Curții Constituționale**. Un judecător al **Curții Constituționale** să fie pus în cătușe pentru clocirea ouălor și pentru o poveste care este de noaptea minții, urmărit, filmat. Asta este de securitate, nu este de stat de drept. Întrebarea este următoarea: cred că ați putea rămâne în istoria acestei republici dacă în România așa ceva nu s-ar mai întâmpla niciodată. Dacă ar exista mecanisme în care dacă cineva a făcut astfel de lucruri și a executat astfel de lucruri pe protocoale secrete, pe echipe mixte sau pe cine știe ce interese, ar răspunde. Pentru că dacă există **abuz în serviciu** pentru niște ouă clocite, dacă există **abuz în serviciu** pentru fațadă, pentru tot felul de lucruri, poate exista un **abuz în serviciu** și pentru faptul că urmăresc un judecător al **Curții Constituționale** 3 luni de zile, fac percheziții și nu găsesc nimic și toate lucrurile alea sunt folosite sau căutăm acul în carul cu fân? Credeți că la finalul mandatului dumneavoastră astfel de lucruri nu vor mai putea să fie posibile în România?

Tudorel Toader: Ați spus 'nu vor mai putea să fie posibile', ceea ce înseamnă în abstract. În abstract, teoretic ele tot timpul, derapajele rămân posibile. Important e să nu se mai întâmple în realitate. Nu contează că să rămân eu în istorie sau altcineva, important e să reglăm aceste mecanisme care să funcționeze corect, în parametrii legii, în parametrii Constituției, să funcționeze în acord cu drepturile și libertățile fundamentale pentru că dacă ai fi în situația aceea, sigur cu totul altfel ai gândi. Și eu am convingerea și putem observa, în ultima perioadă, o revenire a acestor autorități în limitele lor legale și Constituționale. Nu uitați că dacă treceai prin față la **DNA** erau....acum nu prea mai vezi. Nu uitați că-i ducea și se afla cu sirena din capătul străzii. Se revine la un făgaș normal, iar eu, nu că sunt optimist structural, dar chiar cred că evoluția, poate nu cât ar trebui de rapidă, dar evoluția este în sensul acesta, de respectare a drepturilor, a libertăților fundamentale, de respectare a prezumției de nevinovăție, a prezumției de dobândire licită a bunurilor.

Realizator: A fost extrem de interesant și important dialogul cu dumneavoastră. Vă asigur că jurnaliștii care lucrează în acest trust de presă în primul rând au înțeles că datoria lor e să apere interesul public și ori de câte ori există chestiuni legate de cetățean, care ar putea să fi abuzat, credem că este o datorie de onoare a unui jurnalist. Pe de altă parte, tot ceea ce se întâmplă bine în sistemul de justiție, în sensul ca oamenii, **judcătorii** să fie independenți și să-și poată exercita profesiunea în conformitate cu adevărul, legea și conștiința. Toți **procurorii** din România, care caută și dovedesc toate tipurile de infracțiune, de orice fel, de la **corupție**, fără niciun fel de echivoc vor avea susținerea jurnaliștilor de aici și ne vom bucura ori de câte ori în România se va face dreptate. Pe de altă parte cred că există și momente în istorie când lucrurile se pot regla cu ajutorul unor oameni ca dumneavoastră și ca alte persoane care răspund de **sistemul judiciar**, iar sprijinul unor voci publice în lucrurile corecte care se fac se vor auzi. Sunt convins de faptul că nu veți fi supărat ori de câte ori, poate corect, poate greșind, vă vom critica. Cred că România are nevoie de profesioniști ca dumneavoastră și vă doresc succes în ceea ce intenționați să faceți, în reformarea unui organism care scârțâie din toate încheieturile.

Tudorel Toader: Și eu vă mulțumesc. Cum dumneavoastră așteptați de la **procurori, judecători, sistemul judiciar** o evoluție în acord cu drepturile, libertățile, standardele, cum societatea are nevoie de dumneavoastră, de o informare, accesul la informație. **CEDO** și Constituția conferă presei o marjă mai mare, o libertate mai mare de exprimare, de intruziune în viața personală chiar, făcând proporția între interesul de protecție a vieții personale și nevoia de informație publică, să știți că și societatea în același timp, și nimeni nu-i perfect, așteaptă aceleași evoluții paralele și de la media. Pentru că din păcate, vedem de multe ori că citim aceeași știre și parcă vorbim de lucruri diferite. Prin urmare, cu toții trebuie să urmăm calea aceea de îmbunătățire, de respect față de etică, de deontologie profesională, de lege, de **Constituție**.

Realizator: Mulțumesc mult. Dușmanii noștri au încercat să acrediteze despre noi că noi am fi împotriva justiției. Noi poate că suntem unii dintre primii care ne dorim ca sistemul de justiție din România să fie în conformitate cu ceea ce înseamnă un stat de drept, ceea ce înseamnă domnia legii. Pe acest lucru oricine din **sistemul judiciar** se poate baza. Pe de altă parte noi nu facem nimic altceva decât atunci când credem și vedem abuzuri să le demascăm, iar faptul că drepturile și libertățile cetățeanului sunt pe buzele dumneavoastră, cred că e un lucru care ar trebui să ne dea încredere. Mulțumesc mult.

Tudorel Toader: Mulțumesc și eu.